

# **Összefüggések vizsgálata a különböző támadó posztok lövéshatékonyságának és a játékosok testi paramétereinek vonatkozásában, a 2013-as Férfi Ifjúsági Kézilabda Világbajnokság mérkőzései alapján**

A kézilabdázás, mint a 4 legelterjedtebb labdajátékok egyike, Magyarországon is nagy teret hódított meg. Egyre több fiatal játszik, és kezd el már korai gyermekkorban. Ennek oka lehet, hogy látványos sport, eseménydús, dinamikus, nem csak egyéni megmozdulásokat láthatunk, a test-test elleni küzdelmek pedig még izgalmasabbá teszik. Az eredmény pedig másodpercről másodpercre változhat. Technikai és taktikai skálája meglehetősen széles, könnyen elsajátítható. Az elmúlt évtizedek alatt számtalan változáson ment keresztül, a szabályokat, a csapatok strukturális felépítését, a technikai elemek felépítését, vagy akár a játék dinamizmusát tekintve.

Jómagam is több mint 10 éve űzöm a sportágat, ezt tanulom, és tanulmányozom. 2013. év nyarán Magyarország adott otthont az V. Férfi Ifjúsági (U19) Kézilabda Világbajnokságnak, ahol én is részt vehettem, mint statisztikus. A világbajnokság az utánpótlás legjobbjaira és a jövő legendáira éleződött ki. A 24 ország 500 játékosával 14 nap alatt pontosan 100 mérkőzést játszott le. A nemzetközi és világversenyek mérkőzéseinek vizsgálata minden szempontból tágabb képet mutat meg nekünk. A 2013-as évű magyarországi világbajnokság egy fordulópont volt az eddigi világversenyek után, hiszen az első U19-es világbajnokság volt, amelyet a felnőtt-vb mintájára és forгатókönyve szerint rendeztek meg, és első alkalommal adott otthont a tornának európai ország. A mérkőzéseket figyelve szembetűnő különbségeket fedeztem fel a játékosok teljesítménye között, akár a támadó pozíciók tekintetében, akár a játékosok testi adottságainak szempontjából. Vajon hogyan függ össze a teljesítmény az említett szempontokkal? Mivel a résztvevő csapatokat a végső sorrend alapján három kategóriába sorolták: felsőház (1-8. helyezett), középház (9-16. helyezett), alsóház (17-24. helyezett), így alkalmam nyílt az említett paramétereket az adott csapat minősítettségi kategóriájával is összevetni. Kutatásom célja, hogy megállapítsam, hogy a különböző posztokon mennyire befolyásolja a testarány a lövő eredményességet, milyen kapcsolat áll fent e két dolog között, és megtaláljam, hogy melyik poszt volt ennek függvényében a legeredményesebb, illetve hogy a statisztikában szereplő adatok kiértékelésével összefüggéseket állapítsak meg a vizsgálati mintára vonatkozóan.

A felvetődő kérdés alapján az alábbi hipotéziseket tettem: 1. Feltételezésem szerint, a testi adottságok és az elért helyezés között pozitív összefüggés van. 2. Feltételeztem továbbá azt

is, hogy a legtöbb lövési kísérletet a bal átlövő játékosok hajtották végre. 3. Feltételeztem még azt, hogy a legeredményesebb játékosok a szélsők voltak.

A vizsgálatom módszere adatfeldolgozás, és dokumentumelemzés volt. A Világbajnokságon lejátszott összesen 100 darab mérkőzésről központilag készült statisztikai lapok adatait összefoglaló táblázatokba rendeztem a vizsgált szempontok alapján, illetve a csapatok által megadott – játékosokra személy szerint vonatkozó - adatokat rendszereztem és hasonlítottam össze. Először megvizsgáltam, hogy egy adott csapatból, kik voltak azok a játékosok, akik pályára léptek a világbajnokság során. Ezután posztonként rendszereztem őket, melyhez a mezszámukat használtam jelzőnek, mivel a jegyzőkönyv adataiban is a mezszám szerint szerepeltek. Majd megvizsgáltam erre az adott csapatra vonatkozó összes lejátszott mérkőzést, (a mérkőzések száma függött a végső sorrend alapján: alsóház: 7 mérkőzés, középház: 9 mérkőzés, felsőház: 9 mérkőzés/ csapat) és összegeztem, hogy az egyes posztokról hány db lövési kísérlet esett, és abból mennyi lett eredményes. Ezután, kiszámoltam a posztonkénti átlagmagasságot és átlagtestsúlyt az előzetes adatok szerint, végül ezekből az adatokból számoltam egy össz átlagot is. Végezetül, miután megcsináltam ezeket a számításokat mind a 24 csapatra, házakba rendeztem őket, és készítettem a házakra vonatkozó összesítő táblázatot. Az adott házban minden posztról mennyi lövési kísérlet volt, abból mennyi volt eredményes, illetve mennyi volt az átlag testmagasság és testsúly a különböző posztokon. Ezen adatok alapján az alábbi táblázatokat állítottam össze: (TÁBLÁZATOK)

Csak azokat a játékosokat vettem bele a teljes mintába, akik a világbajnokság alatt pályára léptek. A lövési kísérleteket a posztoknak megfelelően jelenítettem meg, és nem a lövés helye szerint. Például ha az előzetes adatok szerint a magyar csapatban játszó 39-es számú játékos posztja a balszél, de ez a játékos a kapura lövést beálló pozícióból hajtotta végre, akkor azt a balszél statisztikájához írtam be. Ha valamelyik játékos több poszton is szerepelt, például irányítóként és jobb átlövőként is, akkor az előzetes adatok alapján megadott posztnak megfelelő helyre jegyeztem fel a statisztikáját.

Az adatok feldolgozására az SPSS 8 statisztikai programot használtam. A különbségek igazolására kétmintás-t próbát alkalmaztam. Kapott eredményeimet pedig oszlop diagramokon szemléltettem.

A kapott adatok alapján megállapítottam, hogy a felsőházban végzett csapatok átlag testmagassága és testsúlya (190 cm, 88 kg) nagyobb, mint a teljes mintára számított átlagmagasság és testsúly (187 cm, 84 kg), így 1. hipotézisem igaz. Érdekes, hogy a beállók átlag testsúlya (95 kg) és testmagassága (192 cm) volt a legnagyobb. A Világbajnokság 100 mérkőzésén összesen 9855 kapura lövés történt, amelyből 5630 volt eredményes. Ebből a 9855-ből 3534 kapura lövés volt a felsőházban végzett csapatoké. A legtöbb lövést a bal átlövők hajtották végre (9855 kísérletből 2733-at), így második hipotézisem is igaznak

bizonyult. A felsőházban végzett csapatok kapura lövési kísérlete magasabb számú és azok eredményessége jobb, mint a többi „házban” végzett csapatoké. A különböző posztok lövés eredményességét összehasonlítva, a beálló poszt volt a legeredményesebb (72%), így 3. hipotézisem hamis. Így megállapítottam, hogy a kutatásom vizsgálata szerint a testarány és a lövő eredményesség között pozitív összefüggés van, és ennek a függvényében kijelenthetem, hogy a 2013-as Férfi Ifjúsági Kézilabda Világbajnokságon 192 cm átlagmagassággal, 95 kg átlag testsúllyal és 72%-os lövő hatékonysággal a beálló poszton játszó játékosok voltak a legjobbak. További érdekesség, hogy a világbajnokság legsúlyosabb egyénisége szintén egy osztrák beálló 133 kg-mal, legmagasabb játékosa pedig egy tunéziai átlövő, aki 211cm-re nőtt.

Egy utánpótlás világverseny mindig mérföldkő a sportág történetében, mert a fiatalabb generációknál tapasztalt tendenciák utat mutatnak a hazai tehetségek kiválasztásában és képzésének rendszerében. A vizsgált verseny legértékesebb hozadéka, hogy a legeredményesebb csapatok testi adottságokban felül múlták riválisaikat, s általában elmondható, hogy a beálló poszton játszóak voltak a legtermetesebbek. A kapura lövési alkalmakból az átlövők vállalták a legnagyobb részt, de a legeredményesebbek a beállók voltak.

A jövő legendái itt születnek!